

Előfizetési árak:
 egész évre 4 ft., félévre 2 ft.,
 negyedévre 1 ft.
 Egyes szám ára 8 kr.
 Hirdetések mezeikelt árak szerint.

A lap megjelenik minden osz-
törtökön.
 Felelős szerkesztő:
ENDRE JÁNOS.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kéziratok vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal: Árpád-ut 20.
 hova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendők
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVŰ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Nyílt levél

*Wlassics Gyula dr. vallás és közokt. miniszterhez.**

Közel egy éve annak, hogy a szülők, a nagyközönség, sőt az egész közvélemény aggodalommal tekint az újpesti polg. leányiskola sorsa elé.

Majdnem két évtizede annak, hogy ez az iskola fennáll, s ez idő alatt semmiféle kellemetlen incidens nem fordult elő, mindig elismeréssel és hálával adóztunk az intézet vezetőségének, a tantestület egyetértésének, összetartásának és egyöntetű lelkesedésének, melylyel az intézetet oly szép magaslatra emelte.

Most azonban, a mióta *Hlavkay Anné* és *Wolf Gergelyné* a botrányt elkövetették, összeférhetetlenségükkel a tantestület békéjét feldúlták, az államtitkár és tanfelügyelő magas pártfogása alatt az összetartást lehetetlenné tette, a tanítás rendes menetét megakasztotta, — a legnagyobb aggodalommal tekintünk leányaink kényes nevelése elé.

Ilyen körülmények között, a mikor a két tanítónő a nevelés történetében páratlan módon, a növendékek előtt a gondnoksági elnök, a gondnoksági tagok az igazgató és tantestület irányában tiszteletlenséggel és udvariatlansággal viselkedtek, már lehetetlenné van téve a helyes nevelés. Akkor, mikor leányaink nevelése oly tapintatlan kezekre van bízva, nem küldhetjük tovább az iskolába, mert ha mi gyermekeinket otthon a legdinosabb nevelésben részesítjük, nem tehetjük ki annak, hogy az iskolában a botrány-hajhászatban jártasságot

*Nem akartunk már ezzel a piszkos ügygyel foglalkozni, de a level olyan előkelő szülőktől jött, hogy annak közlését semmi esetre sem tagadhattuk meg. Szerk.

szerezzenek. Nem akarjuk, hogy az iskolában tanulják meg a gyűlölséget, békétlenséget és összeférhetetlenséget, mi a nőnek legesunyább szenvedélye.

A két tanítónő bűnösségét a fegyelmi hatóság elismervé, pénzbírsággal büntette.

Azonban ez a pénzbírság még nem adja vissza az iskola békéjét, reputációját.

Ez a fegyelmi hatóság véleménye is, mert a két tanítónő áthelyeztetését is ajánlotta.

A csunya dolog a Kegyelmes Ur elé került, kinek igazság érzetéhez appellálva az intézet és szülők érdekében gyors és igazságos jogorvoslást kérünk.

Kérjük a két tanítónő áthelyeztetését.

Eddig tart a kérésünk, mert ha a Kegyelmes Ur Ujpestnek nem ad statiszfakéziót, attól tartunk, hogy a két tanítónő működését lehetetlenné fogják tenni Ujpesten botrányok árán.

Pedig elég volt nekünk a botrányokból, azért tisztelettel kérjük a Kegyelmes Urat, vegye elejét a botrányoknak.

Magunkat a Kegyelmes Urnak ajánlva maradunk

Ujpesten, 1899. márcz. 1.

Több újpesti szülő.

Az ipartelepek tanulmányozása.*

Azt tartja a közmondás: a jó pap hollig tanul. Ám ez a közmondás nemcsak a papoknak szól, hanem magára veheti ezt minden ember.

Hiszen napról-napra látjuk, hogy mindig valami újjal találkozunk. Lepten-nyomon új vívmányokra akadunk és az emberi ész, a kez

*Felolvasta a szerző az iparos munkások a hó 26-án tartott előadásán.

ügyessége, a szorgalom édes gyümölcse mindig valami új dologgal ismerteti meg az embert. Tehát haladunk napról-napra és mind jobban közeledik az ember a tökéletességhez.

És vajon kik teremtik meg a kor haladását? Talán azok, a kik otthon tétlen ülnek és máttól holnapra nem gondolnak tovább? Korántsem.

Az emberiség szorgalma, buzgalma és törekvése teremti meg a kor haladását.

Azok, a kik nem szünnek meg tanulni egész életüket és létüket a tanulásra, az önképzésre szentelik.

Ninesen ember a világon, a ki azt mondhatja magáról, hogy immár eleget tanult mindent tud.

Akármi pályát vezet valaki, akármi-lyen szép bizonyítvánnyal bocsátják el az iskolából ki az életbe, azért még nem tökéletes. Az igazi iskola tulajdonképpen csak ott kezdődik, a hol az ember iskolai tanulmányait bevégezte s azok alapján tökéletesíti magát.

Ez a nagy iskola, a melyet nem lehet bevégezni soha, az élet iskolája, a gyakorlat nagy tanháza, a melyet nem lehet kimeríteni, legfőképpen csak abban hagyni, akkor a mikor a halál szólítja az elők sorából a tevékeny önszorgalmu embert.

Az iparos is, ha tanuló éveit befejezi, még éppen nem tökéletes. Akkor kezdi meg csak tulajdonképpen igazi mesterséget. A mikor körültekint a világban és látja, hogy iparága sokkal fejlettebb, mint a hogy azt ő tanulta.

Akkor egy eszmet lát maga előtt és válaszlánia kell kelfő között. Vagy örökre elmaradni a világtól és anyagi harcra készülni, vagy pedig a tanulást újra kezdeni s a korral haladni és boldogulni.

Az önértetes, az okos ember bizonyára az utóbbit fogja választani.

Összeszedi sátorfáját és utra indul s halad mindaddig, a míg oly mülhelybe nem kerül a hol szebb és jobb dolgokat készítenek, mint a minőket ő tanult. Itt letelepszik, ellesi munkástársai ügyességét, ezt elsajátítja és megy tovább. Így összejár egy jó nagy világ-részt és ügyességgel, tapasztalatokkal gazdagon tér vissza hazájába, hogy ezeket hazája javára értékesíthesse.

Tehát — mint mondtam — Pista barátommal a városligetben botorkáltunk. Némán és szótlanul haladtunk egymás mellett és bámultuk a ligetet előzőlő neptömöget...

A ki a járásban elfáradt, leült egy árnyas fa alá s onnan szemlélte az üdülést keresők hemzsegő tömegét.

A nap már leáldozóban volt és csak néhány sugarat vetett a köcsény mellett levő tó piszkos, ronda tükrére.

Nem volt valami lelekemelő látvány!

Elfáradva a járkálástól, egy üres padra telepedtünk. Soká ültünk itt, szótlanul. Pista barátom a fel-alá sétáló emberekre bámult, én pedig — Pista barátomat vettem vizsgálat alá.

Vegre egy csinosan öltözött, sápadt arcú nő közeledett padunk felé... Pista mellé ült.

A szerencsétlen fü a másik perczen már remegni kezdett. Szive hangos dobbanását a kocsirobaj daczára meghallottam, azaz hallhattam volna, ha közelebb tartom fületem mellé, melyből lélegzete felénk tört ki. Tudtam, hányat ütött az ora! Romeo kezdi szerepét játszani, — gondoltam magamban. Meglátjuk, mily eredménnyel.

— Pista, — sugtam fülébe — neked tetszik e nő?

— Valóban, azt hiszem — dadogó zavartan.

— Betegesnek látszik.

És ez széppé teszi arcát.

— Gratulálok.

És ott hagytam Pista barátomat. Nem akartam boldog ábrándját jelenlétemmel zavarni.

Alászolgája! — és én már uton voltam.

Másnap kora reggel találkoztam Pistával az Emke kávéházban. A »Figarót« olvasta, vagyis inkább forgatta; mert hisz ingerült kedélyállapotában alig tudott volna egy mondatot hibátlanul elolvasni.

— Nos Pista, hogy vagy? — szólítottam meg.

— Ugyan ne prédikálj nekem! (A »Figarót« mérgében az asztalra dobta.)

— Bal lábbal keltél fel az ágyból? Mi?

— Bár soha se keltsem volna! Egy »csészét habbal.« S míg a pinczer a »csészét habbal« hozta, addig megfigyeltem ábrándozó barátomat.

Arca feldúlt volt s úgy nézet ki, mintha vesztőhelyre vitték volna. Sajnáltam, de azért jóízűt tudtam volna nevetni különcségén, ha nem kellett volna tartanom attól, hogy dühbe jön és ő a »csészét habbal« a fejemmel találna közelebb hozni, mert ő — mint szerelmes — nagyon indulatos gyerek volt.

Nem várt, míg kérdeztem tegnapi kalandja eredményét. Öszintén meggyónt mindent.

TÁRCZA.

Romeo.

A városligetben vagyunk.

Pista barátom — — —

De hadd mondjam el előbb, ki volt az én Pista barátom.

Alig 22 éves fiatal ember: eltelve vágyakkal, reményekkel, óhajokkal s mindazzal, mit ábrándos fiatal embereknel feltételezhetünk. Volt azonban egy nagy hibája szegénynek, — mit különben nem vehetünk rossz néven — roppant szerelmes ficzkó volt.

Romeo akart lenni s mindennapi imájában arra kérte az Istent, hogy lángoló érzelme virágait nyomtalanul elhervadni ne engedje... Még eddig nem volt eszményképe, melyhez simulhatott volna; még nem talált női arcza, mely után titkon vagy nyíltan sovárgathatót volna lelke: csak élenk képzeletében látott egy eszményt, mely Amor nyílt szerelmeit, félnék szívének irányza.

Óh bárha elröppent volna az a nyíl! De Amor csak célban tartá őt; tán, hogy annál váratlanabban szurja keresztül azt a nyughatatlan husdarabot, mit szívnek nevezünk...

De mégis mindenki nem utazhatik. Sokszor az alkalom, a viszonyok gátolják az iparost abban, hogy ügyességének és ismeretének gyarapítása végett világot menjen látni.

De hát a ki tanulni, ismereteit és ügyességeit gyarapítani akarja, annak itthon is van módja rá. Az látogasson el az iparmuzeumokba, ipari kiállításokra és szabad idejében tekintsen meg olykor egy-egy nevezetesebb ipartelepét.

Ha az ipartelep nem is vág szakmájába, azért csak tekintse meg, talál ott mindig szakmájába vágó, érdekes dolgokat, de ha nem is, akkor látja az iparnak más ágazatát, egyes újításokat más ipar föllendülésében és ebből is érdekes tanulságot vonhat le magának.

Minél többoldalú ismeretekkel bír az iparos, annál több embert tesz ki.

Természetes, ezen ipartelepek tanulmányozása több haszonnal jár, ha egyszerre többen tekintik meg és valaki magyarázatokkal szolgál hozzá, de a tömeges látogatás azért is cseleányosabb, mert akkor ez a kis társaság egymás közt mindjárt eszmecsere folytathat, a mi a tanulmányozásnak nagy hasznára válik.

Itt Ujpesten, a hol annyi iparos van, nagyon szükséges volna, ha olyan társaság alakulna, mely az ipar, vagyis az ipartelep tanulmányozását tűzné ki célul. Ennel hasznosabban és érdekesebben nem tölthetné szabad idejét senki sem. Természetesen ahhoz egy vezető kell, a ki a tanulmány kirándulásokat előkészítene, a távolabbi ipartelepeket könnyebb megtekintetése céljából olcsóbb jegyeket eszközölné ki a közlekedési vállalatokra, jegyzeteket venné, az egyes tanulmány kirándulásokról értekeznek, azaz ezeket szépen feldolgozva, itthon ismét előadná azoknak, a kik a kirándulásban részt nem vehettek.

Én, ha ezáltal Ujpest iparának föllendüléséhez egy cseppet hozzájárulni képes leszek, szívesen vállalkozom arra, csak legyen valaki, csak álljon össze ez a társaság, a ki velem jöjjön. Így a nyárnak több vasárnapját vagy ünnepét szépen fel lehetne tanulmányozásra használni és azzal hasznos anyagot szerezni a teli esték kellemes eltöltésére.

Ezért a legnagyobb jóindulattal, az önök érdekeiben ajánlom az ipartelep megtekintését és ha van valaki, a ki az én vezetémet osztja, akkor jelentkezék nálam, hogy a jó idők beálltával megkezdhesük az üdvös munkát.

»Tanuljunk és haladjunk!»

Endre János.

Jelmezes bohém-est.

Az »Ujpesti Közművelődési Kör«, a mint lapunk hasábjain már megemlékeztünk, márczius hó 18-án (szombaton este) az Ujpesten es Rákospalotán lakó művészek közreműködésével élte jelmezes művészeti rendezés, a melynek tiszta jövedelme — mint örömmel értesülünk, — a fenti művészek által kiállítandó képek és szobrok; mind megvásárolható eredeti művek beszerzésére fordítatnak.

Üdvözöljük a »Közművelődési Kört« emez életrevaló törekvéseért s hisszük, hogy Ujpest társadalmá is eme elsőrangú egyesület példáján felbuzdulva, szintén alkalmat fog nyújtani eme kis kolóniát felkarolni, a mennyiben a majdan megnyitandó tárlaton eme művészek től műveket fog vásárolni s esetleg megrendeléseikkel megbizna.

Ujpesten elég nagyszámú intelligencia lakja s ha eleinte nem is hoznak oly nagy áldozatokat az itt lakó művészek felkarolására, később mindenesetre vérebe fog atmenni s magától, mintegy szükségből rajta lesz, hogy salonjait eredeti, jó portraitok, kitűnő szobrok és domborművek díszítsék.

A jó bohémek a »Közművelődési Kör« választmánya által kiküldött vigalmi bizottság tagjaival folyton üléseznek. Meghánnyákvelik a dolgot, hogy az estély minden phásisában kitűnően sikerüljön. Már eddig is mindenünnen nagy érdeklődés mutatkozik. Ujpest és Rákospalota színe-java részt vesz azon a mulatságon, mely a maga nemében paratlanul mutatkozik. A festők és szobrászok lázasan dolgoznak a díszítéseken. Sok fővárosi művész megígerte kifizetéseit. Lesz itt oly mulatság, a mi még Ujpesten soha sem volt. A budapesti honvédeknek fogja a tánczhoz a zenét szolgáltatni. A termekben pedig reggelig oly élet lesz, akár csak egy igazi müncheni costüm-estélyen. Kívánatos azért, hogy a résztvevők lehetőleg jelmezben jelenjenek meg. A jelmezekre vonatkozólag a művészek a legnagyobb előzettséggel adnak utbaigazítást, felvilágosítást, sőt rajzokban; történeti hűségnek megfelelő jelmezeket bemutatnak a hozzájuk forduló hölgyek és uraknak egyaránt minden nap este 7—9 óráig a »Közművelődési Kör« helyiségében. Ennek kapcsán felkeri a rendezőség mindazokat, a kik a maharadza felvonulásban részt ohajlanak venni, jelentenek be ebbeli szándékukat annál is inkább mielőbb, nehogy túljelentkezés következtében a menetből esetleg kimaradnának.

A rendezőség, Linek Lajos buzgó és fáradhatatlan elnökével az elen, állandóan permanentiában van s bármily ügyben készséggel szolgál felvilágosítással. — r-a.

Karric Jeromos. †

Az egyenes tartásáról és delceg járásáról ismert es. es kir. kapitány, a közsegi közgyám, meghalt. Ezért leng fekete zászló a közsegházán. Már reggelben kísérette lepton-nyomon a kaszás és mert egyszerre lesújtani őt gyenge volt, apró szurkálásokkal iparkodott életét megőrizni. Mi az erőslátnak egy fűszúrás? Rá se hederit. A mikor aztán alig van hely a testen, a hol szúrás ne volna, kezdi sejtetni a bajt. Későn. Hiába nyalja a sebeket. A vér már fertőztetve van. El kell vesznie. Így járt a mi kapitányunk is. Lassan közelített feleje a baj és észrevetlenül lepte őt meg. A mikor vedekezni akart ellene, már késő volt.

Pedig erősen küzdött lámadoja ellen, a betegség ellen. Katona volt teljes életében, a katona bátorságával szállt szembe az erősebb végzetel is, de hajh, ez ellen meg a katona is gyenge, tehetetlen fereg. Kapitányunknak kezéből is kiesett a kard, szeméi lecsukódtak és hosszú nehez sóhajjal jelezte, hogy szíve megszünt dobogni, hogy lelke kiröppent hüvelyéből. Isten veled kapitány ur!

Élete legszebb napjai tenyeges katonai szolgálati idejére esnek. A Molnáry gyalogezrednek volt főhadnagy. minőségben sorozólistje. Sok szűre neki köszönhetette fiának megmenekülését az akkor meg hosszú katonai szolgálattól. Más világ volt akkor. Elog volt ha a sorozólist azt mondta, hogy ez a gyerek a szolgabíró kocsisa. Nyomban rá mondta a *Regiments-Arzt*: »untanglich.«

Kecskemét vidéken meg ma sem feledtek el Karric főhadnagyot. A hölgyek felelte szupplis labait, a ferflak dallás természet irigylétek. Jó tánczos, kitűnő zombora volt. Horvátországban Quarte közseghben született 1831. augusztus 2-án. Az ottchani 2. határvidéki 2. gyalogezredhez soroztatott be 1850 november 1-én és már ugyanazon év december havában kaptára. 1853. március 20-án örmesterre lepetett elő és mint ilyen ugyanazon éven megadóult. Hadnaggyá 1859 május 13-án, főhadnaggyá 1866. júli 7-én nevezetett ki és ebben a minőségben 1867 február

— Rövid leszek — szólott: — csak fuólag mesélem el neked az egészet. Nem szeretek rá gondolni sem; borsózdik a hátam...

Alig mentél el tegnap tőlem, a mellettem ülő nő felkelt s szinte távozni készült. Utána akartam rohanni, de nem tudtam. Mintha valami ismeretlen varázshatalom oda szegezett volna a padra. Vegre midőn epedve, esdve emeltem szememet halvány-bús arczára: felém fordult és edes-bajos hangon így szólított meg:

— Uram, nem tudná megmondani, merre állanak az omnibuszok, melyek a városba mennek?

— Az omnibuszok? Ah; igen; az omnibuszokat meffőzöttatott kérdezni... Az omnibuszok...

És tudja a jó ég, mit nem hadartam össze-vissza, oly zavart voltam, hogy a világ összes kincsét lábam előtt látva, nem lettem volna képes egy arva hangot ajkamra hozni.

Rám tekintett! Oh! milyen tekintet volt ez! A legüszlább ártatlanság: nézett ki azokból a gyönyörű, azokból az ég szín szemekből! És e szelid tekintet felbátorított és vegre is megoldá nyelvemet. A másik perczben már a legvalogatottabb szavakkal késznek nyilatkoztam őt a kívánt helyre vezetni.

Eleinte ellenkezett, szabadkozott: de esdő szavaim csakhamar meglágyították szívét s egy finom mosolylyal ajkain tudtomra adta beleevezését.

És én boldog voltam!

Őt perczre a történetek után egy igrámatlan rossz omnibusz döcögött velünk be — a városba. Berkocsit akartam fogadni, de bevallom — nem volt nálam annyi pénz... Kénytelen voltam magam is omnibuszra ülni!

Bár eltört volna mind a négy kereke!

Es pájtás! Te ismered természetemet, tudod milyen vagyok! Ki tehet arról, hogy néhány pillanat után már is fülig szerelmes voltam az ismeretlen, szende arcu angyalba?!

Még nem tudtam, kicsoda, micsoda? Még nem tudtam neven szólítani. De minek is? Láttam mily szép, mily kimondhatatlan báj ömlik el egész lényem. Lábaihoz szerettem volna borulni; a boldogító szerelemről edes szavakat susogva...

Az átkozott omnibusz azonban, mint minden omnibusz nyitott volt és nekem meg kellett elégednem, hogy néma jelekkel adjam tudtára, miként örültem szeretlem.

Ekkisertem egészen lakásáig. Észrevehette, mennyire nehezemre esik az elválás, mennyire fájhat szívemnek a bucsuzás, — így korán... És ő észre is vette, mert edeskos mosolylyal ajkain — meghívott özsonnára.

Midőn lakására értünk, kezét nyújtá nekem és szívrehatóan köszönte meg lovagiaságomat, hogy elérkezőnyűlve ennyi kegy áttal: kis kac őt ajkaimhoz emeltem.

Azután terdre borultam és mikor éppen a csillagokat akartam lehozni az egről és szerelmi órijszövegemnek kifejezést adni, erős kopogás volt hallható.

En is, a nő is megijedt.

— Uram fusson ön az Istenert?

— Futni? én fussak?

— Fusson meri ferjem jön!

Mint mennykőcsapás a levegőre, oly hatást tettek reám e szavak. Nem volt szavam a fontolgatásra. Mig én majd megkövülve állottam egy helyen s vártam a fejem fölé tornyosuló veszfelhők dörgését, a villámcspást, melynek czik-czakjait már látni véltem, addig a nő —

Ah ki hinné el! hogy a nő erősebb, bátrabb a ferflaknál?

Meg egy erős kopogás, nyomban utána a második és harmadik...

Majd összerogytam üdteben. Mi esinájak? Hová fussak? Elbujjak? De hová?

A nő oda dobta magát a pamlagra s lassu lazasan hangon így szólalt hozzám:

Batorság! — Újjon az iróasztalhoz: ön orvosom s én szivgörcsökből szenvedek. Lassan szerepéhez!

Isteni gondolat! Csak az a kár, hogy nő agyában fogamzott meg. De azért szót fogadtam.

A másik perczben a vén ferj már a szobában volt.

Az első pillanatban meghökkenve állott meg a szoba küszöbén. De midőn nejel a pamlagon fekvő, iszonyú görcsrohamok közepett szenvedni látta, — engem pedig az iróasztalnál észrevett, a mint a repeczet irogatam, ekkor tekintete megszelidült. Majd kettségbejítő arczal felem fordult és könnyes szemmel esdekelt:

— Uram! látom a bajt. Régi baja ez már. Hetenként szivgörcsöket kap. Mentse meg az utálatos betegségtől, az Istenert...

Biz attam nincs veszely s a baj már is mulófelben van...

Mikor aztán künn voltam az utcán: egy hatalmas »hála Isten« szorult ki lihegő mellemből Pajtás! Csak hogy megmenekültem. A kiábrándulás sokba került lelkemnek: elvesztettem egy játszmán szerelememet, hitemet, bizalmamat...

Igaza volt Pista barátomnak: ő alig fog valaha szereelni.

1-én a Kecskeméti állomászó 38. gyalogezredhez helyeztetett át, a hol 1878 szeptember 1-ig szolgált s ugyanakkor kapitányi ranggal mint rokkant nyugdíjba helyeztetett.

A tényleges szolgálatból kilépve az Úlló község melletti lóbi pusztán gazdálkodott egy ideig, míg nem a nyolcvanas évek közepe Ujpesten telepedett meg. Még élénk emlékeztünkben van 1889. évben községi bírónak történt megválasztása. Bírói tisztségben is katonára volt. Ugyazólván ekzcziroztatta a tisztviselőket, de katonai modort tanusított a községi képviselőkkel, előjárókkal sőt a közönséggel szemben is. Másodsor 1894. évben köztölt házasságot Bakits Saroltával, mely frigyből Rudolf és Johanna nevű gyermekei származtak, akik még oly aprók, hogy veszteségüknek tudatában nincsenek.

A legutóbbi tisztújításon a választók bizalma a közgyűlési állásra emelte őt, melyet azonban már megrongált egészsége miatt, betölteni ny mint ő azt szeretné volna, nem tudta.

A derék kapitány egyik igazgatója volt az újpesti általános öngyógyító egyletnek is, a mely elhunytá alkalmából szintén adott ki gyászjelentést, mint a hogy a község előjárósága is külön gyászlapon jelenti elköltözését a szebb hazába.

Temetése f. hó 1-én ment katonai pompával, a községi előjáróság, a tisztviselői kar, sok jóbarát és ismerős részvete mellett végbe. Meg egyszer Isten veled kapitány ur!

K—K.

Heti tájékoztató.

Márczius hó. 31 nap.

2. csütörtök. *Simplicius*. József es. és kir. főherceg szül. 1833.

3. péntek. *Kunigunda*. Gróf Andrássy Gyula szül. Kassán 1823.

4. szombat. *Adorján*. Verouese Pál festő szül. 1530.

5. vasárnap. *Frigyes*. I. Lajos (Nagy Lajos) magyar király szül. 1326. Az iparos munkások utolsó előtti ingyenes előadása a polg. leányisk. tornateremben d. u. 4 óraker.

6. hétfő. *Iridolin*. Döbrentei Gábor a m. tud. akadémia első titkára. megh. 1851.

7. kedd. *Aqu. Tamás*. I. Napoleon elhagyta Elbat 1815.

8. szerda. *Ist. János*. Ferencz Károly főherceg, a király atyja megh. 1872.

HIREK.

— **Személyi hírek.** Gyalokay Lajos rendőrtanácsost, a ki az újpesti közbiztonság helyreállításában oly nagy érdemeket szerzett, ami észinte sajnálatunkra Budapestre a VI. kerületbe helyeztetett át. Helyébe az újpesti kapitányság vezetésével Rédey Miklós elnöki titkár bízott meg. — Dr. Varázseji Bélát, az újpesti állami polg. leányiskola hittanárát a vallás- és közoktatásügyi miniszter az énektanítás-al is megbízta. Ismerve dr. Varázseji Béla szép zenetehetséget, örömmel jelezhetjük, hogy a polg. leányiskola énektanítása jó kezekre van bízva. — Lusztig Emma polg. leányiskolai tanítónő a szekes főv. tanácsa a most felállított fővárosi hebegők tanfolyamának vezetésével bízta meg. Ez ügy is szakavatott kezekre lett bízva, mert nevezett tanítónő a budapesti siket-némák intézetében és külföldi tanulmány útján e téren bő tapasztalatokat szerzett.

— **Kitüntetés.** Ő felsége a király, mint a hivatalos lap tegnapi száma közli, Mihályházi Tóth Bódog osztálytanácsosi címmel felruházott kuriai elnöki titkárnak, az igazságügyi igazgatás terén szerzett érdemei elismerésül a vaskorona rendet adományozta. A királyi kegy ezuttal a jogászvilág egyik kitűnőségét érte, ki ritka szakértelemmel közel 40 éve szolgálja nehez hivatását. Ez a kitüntetés azért is öröndetes reánk, mert lapunk felelős szerkesztőjének nagybátyját érte. Őszinte szívből gratulálunk!

— **Esküvő.** Ritter Soma f. évi márczius hó 12-én d. u. 4 óraker tartja esküvőjét Deutsch Manó kedves leányával, Etelka kisasszonnyal. Gratulálunk!

— **Tanítói jubileum.** Az újpesti tanítók mult szombatn értekezletet tartottak, a melyen elhatározták, hogy Schwarcz Mór újpesti tanító 54 évi sikeres működése után történt nyugdíjba vonulása alkalmából ju-

bileumot rendeznek. Ez a szép ünnepély június hóban lesz és az ünnepély rendezésébe belevonják a községi előjáróságot és a jubiláns volt tanítványait is. Mi ezzel a dologgal már mult nyáron foglalkoztunk és hisszük, hogy ezen ritka ünnepélyből mindenki örömmel fogja kivenni a maga részét. Különben mi erre a dologra még bővebben fogunk visszatérni.

— **A budapesti önkéntes mentőegyesület** ez évi közgyűlésén hirdette ki népszerű tudományos munkára hirdetett pályázatának eredményét. Az egyik három aranyos díjat Lichtmann Viktor szigorló orvos, az újpesti fiatalság törekvő és nagytehetségű tagja nyerte el. Igaz elismeréssel regisztráljuk a a fővárosi lapok azon híret, mely azt mutatja, hogy ifjaink hivatott és komoly munkásságu fejlesztői a hazai (valódi értelemben vett) kulturának.

— **Az iparos munkás előadás és hangverseny** mult vasárnap sikerült nagyszámu közönség előtt fenyesen sikerült. Az előadást Endre János tartotta, ki »Az ipartelepek tanulmányozásá-ról értekezett, melyet lapunk más helyen közlünk is. A hangverseny műsora a következő volt: 1. A gyilkos (szomorújáték), előadta Bródy Ladimér és Kepecs Mór. 2. Magyar dalok, énekelte: Bujdosó Mariska, zongorán kísérte: Janku Stefánia. 3. Részlet »Don Juan«-ból, előadták: Sporer Lajos (hegedűn), Weisz Nathán (hegedűn), Weisz Zs. (fuvolán). 4. Magyar dalok (duett), énekelte: Bodnár Karolin és Eichenwald S., zongorán kísérte: Szilágy Margit. 5. Szeretem a nőket (monológ), előadta: Bródy Ladimér. 6. Magyar dalok, énekelte: Bujdosó Mariska, zongorán kísérte: Janku Stefánia. 7. Tanár jelölt (monológ), előadta: Weigl Jenő. 8. Bánya szerencsétlenség (monológ), előadta: X. Y. A közreműködőket a közönség minden szám után zajosan meglapsolta, és elismeréssel jutalmazta. Most már csak 2 előadás és hangverseny lesz még és a rendező-bizottság 18 s keres előadás és hangverseny után befejezi ez idei hangverseny-ciklusát. Azonban a rendező-bizottság gondoskodni fog róla, hogy az iparos munkások a nyár folyamán is nemes szórakozásban részesüljenek.

— **A mi jó az hathatos!** Dacára, a sok savanyuvizek konkurrencziájának, sikerült a hírneves Krondorfi savanyuviznek évről-évre nagyobb forgalmat csinálni. Ez annak köszönhető, hogy a Krondorfi savanyuviz páratlan jóízű asztalvíz, azonkívül mult gyógyítai nyálkaoldó hatásánál fogva egy a gyomor, tüdő és a többi hurutos bántalmaknál az orvosok által a legjobb sikerrel alkalmaztali.

— **A purim.** Izraelita polgártársaink farsangjából mindenki kivette részét mult szombaton. Mindenütt folyt a mulatság és bohém élet. A Colossetumban Schiffer Imre táncztánító tartott fenyesen sikerült alarcosbált, melyen igen sokan vettek részt. A Zweig-féle kávéházban a »Gyermek barát egyesület« tartott nagyszerűen sikerült esküvőesztélyt; a Wachsler-féle kávéházban pedig az »Újpesti izr. leg-nyezület« tartott kellemes estélyt, míg a Széchenyi kávéházban Sági Pista jonevű bandája mulattatta a vendégeket. A többi kávéházakban is mindenütt folyt a jó mulatság.

— **Az újpesti vendéglősök és korcsmárosok szakegyletének** alakuló bizottsága e napokban nepies gyűlést tartott, melyen Vikár István ügyvéd az alapszabály tervezetét mutatta be, melyet a jelenlevők egyhangulag elfogadtak. Az alakuló egyesület alakuló közgyűlése f. évi márczius hó 14-én d. u. lesz, melyről még bővebben fogjuk értesíteni az érdekelteket. Örvenlünk, hogy az egyesület alakulása oly rohamosan halad előre.

— **Szép tett.** Baró András póka-keresztúri ref. tanító egy hónappal ezelőtt Budapesten meghalt és hat gyermeket hagyott az idegen földön, a legnagyobb nyomorban vissza. Ezt megtudta Klatrobelz Endre polgártársunk, a megboldogult szegény tanítót ellentette és a hat gyermeket magához vette. Ez az eset természetesen a közoktatásügyi miniszternek is tudomására jutott, a ki négy gyermeket a debreczeni tanítói arháházban helyezte el. Két gyermek most is ott van még Klatrobelz Endrénél, kinek szép emberbaráti cselekedeteért a miniszter köszönetet fejezett ki.

— **Hamis világ.** Ma már nemesak a fogak, hajak hamisak, hanem a bor, liszt, kávé vaj is. Legutóbb még már a zsírt is hamisítják. Valóságos zsír helyett árulnak müzsirt és arra

mesterségre vállalkozott már több fővárosi cég. A müzsirt disznózsírból (Abból ugyan keveset fognak használni. Szerk.) oleos margarinból és sezán-olaj vegyitékből állítják elő. Ideje volna már, hogy a hatóság végre-valahára véget vetne az e fajta svindlinek, mert még elérhetjük azt is, hogy a levegőt is meg fogják hamisítani. Nem hiába satnyul a nemzet!

MŰVÉSZET.

Landi Camilla hangversenye. A Rózsavölgyi czég poétikus nevere emlékeztetett a Royal csillogó díszterme e heten, mikor benne a fővárosi beauték rózsás környezetében énekelt az édes olasz csalogány, Landi Camilla, magával ragadva a szíveket a sphaerák köze, a hol az érzelmek tisztaságában a Dal istennője birja uralmát. Izléssel, minden póz nélkül, szinte csak egy arcmozdulattal színezte remek énekszámait, melyeket Händel, Scarlatti, Paladilhe, Borodin, Saint-Saëns, Brahms műveiből válogatott össze és énekelt aztán hévvel, művészi nagysága egész tudatában. — különösen a Borodin rejtelmes románzáját, az alvó hercegnő történetét regélte el nagy hatással. Programjának fénypontjai voltak az ó-francia dalai, melyek megkapó igénytelenségükben a legszebb zenei nipppek, melyeket valaha hallottam.

... »O ma tendre Museite,
Console ma deuleur.
Parle moi de Lisette
Ce nom fait mon bonheur.
Je la revois plus belle,
Plus belle tous les jours.
Je me plains toujours d'elle,
Et je l'aime toujours... «

És ennek a bájos apróságnak epen oly classikusan szép zenéje van. — mint a mily classikus szép volt az előadás és az előadó. A zongorakíséretet Dienzl Oszkár, egy tehetséges ifju zongoraművész szolgáltatta, az egyes énekszámok között Weinbaum Keresztély tanár fuvolázott, meggyőzven a közönséget ujjolag róla, hogy a fuvola, mint konczertangszer, nem való a dobogóra. D. J.

IRODALOM.

Százegy külföldi dal. Tudvalevő dotog, hogy a zeneműkiadványok olcsósága tekintetében a híres Peters-czeget eddig senkimen multa felül. Am legújabbban a mi regi hazai czegünk a Rózsavölgyi és társa udv. zeneműkereskedése buzgólkodik azon, hogy érdekes dalkollekciók kiadásával, meg a fent említett nemet kiadon is tultegyen jutányosságot tekintetében. A multkor a legújabb 101 magyar népdal-kötetnek potom áron való közreboesátásával lepte meg a zenevilágot, ma meg a legszebb 101 külföldi dalnak a megjelentetésével vonja magára a zenekedvelő közönség figyelmét. A kötet, a melyről itt említést teszünk, most látott napvilágot. Rég ismert és világszerle népszerűségnek örvendő daloknak sikerült transzkripcziót találjuk ott együtt, a melyeknek zongorára való könnyű atlétele a Poor Vilmos praktikus izleset dicséri. Abt, Beethoven, Donizetti, Esser, Gumbert, Höll, Küchen, Mendel-sohn, Meyerbeer, Mozart, Proch, Rossini, Schubert és több hasonló hírneves zeneköltő neve díszíti a kötet tartalmát, mely ritka gazdagságánál fogva valósággal szenzáció számba megy. A kötet olyan olcsó, hogy azt a kevésbbe tehets zenebarát is könnyen beszerezheti magának. Az érdekes kiadványból egyelőre csak az első kötet jelent meg s annak ára 3 korona netto. — Melegen ajánljuk a zongorázók figyelmébe.

Négy esztendő czim alatt ismerteti »Veridicus« egy füzetben, báró Bánffy Dezső miniszterelnök működését. Híven esetele, hogy a miniszterelnök mily nagy fontosságu eredményeket mutat fel négy évi működése alatt, és négy évi kormányzása mily nagy alkotásokat hozott létre a nemzetnek. Az érdekes füzet a következő fejezetekből áll: A korona és a nemzet. Az egyházpolitikai reformok. Kálnoki és Agliardi. A közjogi egység. A millenium. A királyi varlak. Magyar udvartartás. Miniszterelnöki palota. A Szent György-ter. A nagy ünnep. A magyar zászló ellensegei. Uraikodók üdvözlote. Király és nemzet. Maria Theresia és III. Béla. A honvéd-tisztképző akadémia. A német császár Budapestén. A tiz szobor. A szabadságharez ünnepe. Bánffy és a nemzeti-

ségek, Fiume. Névmagyarosítások. Az agg honvédek. Szociális és gazdasági reformok. A kiegyezés. A füzet az Athenaeum irod. és nyomdai r. t. nyomdájában készült, és minden könyvkereskedésben kapható. Ára — ?

NYILTTÉR.*

Nagy bánatom közepett, nem vagyok abban a helyzetben, hogy szeretett ferjem, Szlis József helybeli ácsmester elhalálása alkalmával hozzám érkezett részvénytárgyakra külön-külön válaszoljak. Ezért fogadják mindazok, kik részvénytárgyakkal fájdalommat enyhíteni és boldogult ferjem temetésén megjelenni szívesek voltak, ez uton ugy a saját mint családom hálas köszönetét.

Ujpest, 1899 márcz. 1.

Öve. Szlis Józsefné.

*E rovat alatt közlettekért felelősséget nem vállal a szerk.

V. XI. 2379/3. számhoz.

1899

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhirre teszi, hogy a budapesti V. ker. kir. járásbírósnak 1899 évi V. XI. 2379/2 számú végzésevel dr. Boros Mor ujbpesti ügyvéd által képviselt ujbpesti önszegélyző egyesület mint szövetkezet felperes részere Wurmb Gyula és neje alperes ellen 100 frt — kr. követeles és jár. erejeig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesnél lefoglalt 394 frt — kr. becsült ingóságokra, a budapesti V. kerületi kir. járásbírósnak fenti számú végzésevel az árverés elrendeltetve, annak a felülfoglaltak követelese erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Ujpesten Atilla-utca 31. sz. házban leendő megtartására határidőül

1899 évi márczius hó 4. napján delután 3 órára tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ige- rőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni. Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelesét megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tabláján kifüggesztését követő naptól számítatik. Kelt Budapesten, 1899 évi február hó 13. napján.

Launretz László
kir. bír. végrehajtó.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színet nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágabakké.
Ára darabonként 3 frt.
Jótállás mellett, míg a készlet tart.
Hozzá ezüstös oralánc 60 kr.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbe-tegességű megment. Tartós és penztímegtakarító. Darabja 3 frt.

A penge *** csillagos aczelből és a többie-
szi alpakából vannak.
Egy külön penge hozzá 1 forint.
Megrendelhető: (19—26)
POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál
BUDAPEST, V. ker., Kálmán-utca 17.
Gyűjtőknek 5 db után egy ingyen küldetik.

DEUTSCH ZSIGMOND

Órás és ékszerész.

Alapított: 1875.

F. Ö. ÜZLET:

F. Ö. ÜZLET:

Ujpest,

Ujpest,

Árpád-ut 20. sz.

Kemény Gusztáv-u. 1.

Ajánlja mindennemű

órák, arany,

ezüst és ékszerek
nagy választéku raktárát.

Javítások a legpontosabban eszközöltetnek.

ÓRÁKNÁL

2 évi jótállás biztosittatik.

Arany- és ezüsttöredékek

a legmagasabb áron vétetnek vagy becsere-
tetnek. 16—20

Üzletem 1875. alapított.

Áruk részletfizetésre is kaphatók.

Egy jó házból

való fin nyomdásztanoneznak azonnal felvétetik. Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatal szolgál.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ALDASSY ANTAL, BOROVSZKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZIERH IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR
közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal
50 történelmi térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténelmi mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az életkönyvet, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történelmi térképei, a szöveg köze nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historiai muzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egészek művészi értéket adnak.

Ez a tizenköt kötet a legfinnyesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenköt hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítója barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bízalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek
irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenköt kötetben	Megjelenik füzetes kiadásban is
famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.	240 füzetben.
Egy-egy kötet ára rendkívül diszes félbörkötésben, bőrháttal és vászontáblával	Több füzet semmiképp sem lesz. Hetenkint egy füzet fog közrebocsáttatni
8 frt.	Egy-egy füzet ára 30 kr.
Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.	A füzetes kiadáshoz diszesbe-kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

- Füzetes kiadásban hetenkinti 30 kros füzetekben minden rendes hasai könyvtárunknál.
- Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával
 - kötetenkénti utánvétellel bérmentve,
 - havi 1 frt 50 kros részletfizetéssel.

A rendelések a helyi könyvtárosokhoz vagy alulírt kiadóhoz intézendők.

Tájékoztató képes prospektust
vagy
mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala
Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők szíveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.